

Семінар-практикум

Робінзонада сенсорно-пізнавального змісту: методичний захід для педагогів

(за матеріалами з журналу «Вихователь-методист закладу дошкільної освіти» № 6 2024)

МЕТА: Закріпити основні завдання організації діяльності дошкільників за освітнім напрямом «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», форми, методи й засоби сенсорно-пізнавального розвитку дошкільників та інноваційні підходи до їх реалізації.

ХІД:

Вітаюся з педагогами та запитую, чи люблять вони подорожувати.

Потім організую вітальне коло, під час якого учасники називають, що їм найбільше подобається в подорожах.

Організаційна частина

- Подорож... приємна, зваблива, омріяна. Для багатьох це джерело натхнення. Про мандрівки говорять художники, письменники, дизайнери. Подорожуючи світом, людина наповнюється силами та бажанням творити. Нові місця надихають і допомагають відволіктися від повсякденної рутини. Отож і нам, педагогам, необхідно хоча б раз на рік взяти відпустку та вирушити в подорож. А поки відпустка лише у мріях, пропоную вирушити в уявні мандри. І не просто морем, а океаном. Цей океан носить назву Державного стандарту дошкільної освіти.

Показую зображення кількох кораблів — вітрильника, лайнера, пароплава і пропоную учасникам вибрати, на якому із цих кораблів вони хотіли б вирушити в подорож. Вибирають той корабель, за який проголосує більше учасників.

- Усі готові рушати в путь?

Цікаві пригоди всіх нас чекають.

Материки і острови нас різні вітають,

Разом з іграми та піснями хвилі колихають.

Та, здається, чогось не вистачає. Пропоную назвати предмети, які стануть у пригоді під час подорожі в методичному океані, наприклад: олівці, папір, дидактичні матеріали тощо.

- А ще в пригоді стануть підказки відомого мандрівника, як вижити на безлюдному острові. Звісно, цей мандрівник — Робінзон Крузо. Він надіслав нам свої настанови.

Зачитую лист від Робінзона Крузо.

Є у світі одна балада, зветься вона «Робінзонада».

Історія ця — не проста, пригодами наповнена вона.

Тож послухайте в цей час, про себе розкажу я враз.

Жив-був хлопчина, себто я.

Робінзон Крузо — моє ім'я.

Люби я дуже мандрувати,

Мріяв у різних країнах побувати.

До пригод я завжди мав бажання,

Не зраджу і ваші сподівання.

Чув я, що педагоги нині — сьогодні, о 10-тій годині —

В океан БКДО відпливають, складники вони там вивчають.

Щоб у подорожі вам підсобити,

Хочу методичний кейс вручити.

- Із такою підмогою можна впевнено вирушати вивчати нові острови знань. Вмикаю відео корабля, що пливе, та пропоную учасникам, поки триває «плавання», висловити свої очікування від участі в методичному заході.

- Бачу, бачу, он — земля, острів видно вже здаля.

Ми до нього підпливемо і на сушу всі зійдемо.

Острів будемо вивчати, щоб усі нюанси знати.

Основна частина

- Наш острів має назву «Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». Прибули ми сюди не з пустими руками, узяли із собою методичний кейс. Подивімося, що у ньому (відкриває кейс). Звичайно, найголовніше у подорожі — це наявність карти. Нашою картою для мандрів островом є БКДО. Що ж «говорить» нам Державний стандарт про цей освітній напрям?

Мінілекція

Орієнтовний план мінілекції:

- Основні завдання організації діяльності дошкільників за освітнім напрямом «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».
- Характеристика базових компетентностей дітей дошкільного віку — предметно-практичної, технологічної та сенсорно-пізнавальної, логіко-математичної, дослідницької.

- Алгоритм організації пізнавальної діяльності дітей різного віку.
- Форми, методи й засоби сенсорно-пізнавального розвитку дошкільників.

- Також у нашому кейсі — компас, який вкаже нам шлях для активних практичних досліджень острова. Нумо освоювати нові простори! Для того щоб оптимізувати нашу діяльність, пропоную об'єднатися у дві команди. Учасники об'єднуються в команди та виконують вправи.

Вправа «Вступ до діяльності»

Пропоную учасникам розробити варіанти, як «вводити» дітей у пізнавальну діяльність сенсорно-пізнавальної/логіко-математичної/дослідницької спрямованості. Наприклад, за допомогою несподіваної ситуації, ситуації-проблеми, текстового фрагмента, як-от: вірша, оповідання.

Вправа «Графічні органайзери в дії»

Демонструю графічні органайзери, які можна використовувати під час планування освітньої взаємодії з дітьми, а саме: дерево цілей та інтелектуальну карту.

Потім пропоную спланувати роботу з дітьми на тиждень на тему «Математика навколо нас» за допомогою одного із запропонованих графічних органайзерів. Із яким органайзером працюватиме та чи та команда, вирішують за допомогою жеребкування. Наприкінці команди презентують результати спільної діяльності.

Звертаю увагу учасників методичного заходу на те, що для того, щоб вижити на безлюдному острові, потрібно опанувати низку практичних умінь.

- На острові в нас — нові завдання,

Не маємо діяти ми навмання.

В безлюдді на острові складно прожити.

Його нам потрібно мерщій заселити.

Тож треба нам швидко житло збудувати,

І труби прокласти, й вогонь здобувати.

Щоб затишно й ситно тут людям жилось,

Й багато тварин у горах розвелось.

Рішуче до практики ми перейдемо —

І фахові навички тут віднайдемо.

- Пропонує учасникам розв'язати практичні завдання та поповнити свою методичну скарбничку новими методами та прийомами сенсорно-пізнавального розвитку дошкільників.

Завдання «Будуємо житло»

Командам потрібно дібрати матеріали та за допомогою спагеті й маршмеллоу створити макети будівель кубічної, конусної чи пірамідальної форм. Після завершення завдання педагоги аналізують, як під час такої діяльності можна закріпити у дітей знання форм, текстур, кольорів тощо.

Завдання «Налагоджуємо комунікації»

Кожна команда з паперових картонних втулок, коробок має створити водопостачальну та каналізаційну системи — з'єднати труби й утворювати жолоби.

Ще обговорюємо, яких освітніх цілей допомагає досягти ігровий підхід у роботі з дошкільниками.

Завдання «Видобуваємо вогонь»

Пропоную визначити, як можна використати свічку під час сенсорно-пізнавального розвитку дітей. Окремо обговорюються, які види діяльності доцільно організувати, щоб ознайомити дітей із властивостями вогню та правилами поведінки з ним.

Завдання «Готуємо їжу»

Учасники методичного заходу виготовляють печиво різних форм і конфігурацій із солоного тіста різного кольору.

- Організую мозковий штурм щодо способів використання «кулінарної математики» з дітьми різних вікових груп.

Завдання «Заселяємо острів тваринами»

Учасники створюють тварин із паперу (геометричні фігури). Аналізують, як це можна використовувати у роботі з дітьми різних вікових груп.

Завдання «Позбутися відчуття самотності»

Для того щоб учасники позбулися стресу та відчуття самотності на острові, пропоную погратися з мильними бульбашками. Потім поділитися думками, як можна використовувати мильні бульбашки в роботі з дошкільниками. Наприклад, закріпити поняття «круглий», «маленький», «мокрый»; навчити рахувати; формувати уявлення про сенсорні еталони тощо.

Заклучна частина

- Що за диво? Острівець був пустий з кінця в кінець, А тепер на ньому тісно, збудували ціле місто.

Пропоную поділитися враженнями від заходу та запитую, що сподобалося, а що — ні, а також які методи та прийоми роботи з дітьми педагоги візьмуть до своєї методичної скарбнички.

- Час настав нам повертатись, щоб і далі розвиватись.

Вдало ми помандрували й фахові скарби зібрали:

Там — науку, там — пораду, там — ідею, там — розраду.

Наостанок побажаю: прагнуть більше пізнавати,

І за першої нагоди знов вітрила підіймати.

Лише тим, хто прагне більше, підкоряються знання.

Тож не стійте «на приколі» — піднімайте якоря.

- Дякую всім учасникам за співпрацю.